

Megtartották a Csongrád megyei pártértekezletet

dó politikát folytatnak, az egyházak is aktivizálódnak. Fel kell készülni az esetleges többpártrendszer politikai harcaira. A jövőben a területi pártszervezetek lesznek a politika centrumai. Az eredmények reményében közéleti tisztaság szükséges. Segíteni kell a munkásorség baráti körének tevékenységét. Fel kell lépni a tájékoztatás nyíltságáért. A pártbizottságok székhelyei helyett párházakra van szükség, az ügyintéző párt helyett pedig mozgalmi pártra. A kommunisták többsége ma is szegény ember, a kastélyok tulajdonosai nem ők. Békét, nyugalmat, rendet, nyugodt légkört kíván, és tapasztalt embereket a vezetésben.

Hajdú László (Mártély)

A feszültségek a városokban jobban érzékelhetőek, mint a falvakban, pedig falun méltánytalanul nagyobb terheket kénytelenek vállalni az emberek. Újságokból tudják, hogy van banán és narancs Budapesten. A fejlesztésre jutó fejkvóta a városokban háromszor akkora, mint a falvakban. Pedig ott sem egyharmad értékű állampolgárok laknak. Senki nem vitatja a kormányzat tisztességes szándékait, de eredményes csak akkor lehet a legfőbb központi irányítás, ha a reform felé az eddiginél határozottabb lépésekkel közelít. Hiányzik a pártfegyelem. Ami a múltban történt, az túl sok. Az ország párttagságának kell lennie annyi erejének, hogy elérje a kibontakozást, Csongrád megyéből pedig „róhej megye” helyett legyen megint Csongrád megye.

Thüring Ákos (Tömörkény)

A megye hatodik elmaradottabb községéből érkezett. A határ menti falvak infrastrukturális elmaradottságára, a helyi gazdaság gyengülésére hívta fel a figyelmet. Ilyen körülmények között természetes a lakosság elvándorlása. A meglévő kevés munkáltató monopóliumhelyzetben van ezen a területen a munkabérek kialakításában is. A tanyás települések helyzetének romlása a végorájához érkezett. A megújulás kulcskérdésévé a vezetés és a tagság eltávolodásának megállítása vált. Tarthatatlan az a helyzet is, hogy az alapszervezetek szinte már nincs is hatásköre. Az első számú gazdasági vezetők véleményezése például feltehetően ide tartozhatna. A pártnak mindennek foglalkoznia kell, ami a közhangulatot befolyásolja. Az adminisztráció minimalizálásával a párt aktivitását lehetne szolgálni.

Pap István (Kistélek)

A pártéletből hiányoznak a jelen gondjainak reális megfogalmazásai. Az időálló dolgok értéktartására ügyelni kellene. Napról napra keletkeznek új ellentmondások, ezekre lassú a válaszadás. A korábbi hibáktól mereven el kellene határolódní a pártnak. Ma a munkához elengedhetetlen szükség van a türelemre, az alulról építkező párt elve nem jelentheti az irányítás megszűnését. A pártélet egyes tisztázatlanságain érdemes lenne gyorsan gondolkodni. Az alapszervezeteknek és az irányító pártszervezeteknek a viszonyá

ban nagy átalakításra lenne szükség. Ma gondot okoz a demokratikus keretekkel élni. El kell vetni azt a gyakorlatot, hogy személyek alapszervezetek támogatása nélkül kerülhessenek fontos vezető tisztségekbe.

Balogh Lajos (Mórahalom)

A falusi emberek tűrőképessége a legvégső határára érkezett. A középkorostály hátán rendkívül nagy terhek yannak. Nekik kell el tartani az idősebbeket, felnevelni a gyerekeket. A most kialakult helyzetben egy piaci maffia gazdagszik az országban, és szembeállítja a termelőket a fogyasztókkal. A politikai és gazdasági vezetés ne szegyejljen véleményt kérni a jövőben egy-egy nagy horderejű kérdés előtt az érintettekől. A falvak az agrárpolitikától hosszabb távú, kiszámítható programot várnak. Jelenünkben egyre jobban nyílik az agrárrolló. Nincs már több lehúzóhő bór a magyar mezőgazdaságon. A párt ifjúságpolitikája nem megnyugtató. A bizalom megtartásához fel kellene már végre kelni az íróasztalok mellől, s például meghallgatni a tanyavilágban élő emberek véleményét is. Ma még a falu türelme sebb, de aggodik az ország sikeréért. A megyei pártbizottság újjáavaszításakor a megújulás személyi garanciáira is figyelni kell.

Anderle Ádám (Szeged)

Döntő láncszemnek tekintette a megyei vezetői kar megújulását. Kritizálta a korábbi vezetést, mert a hatalom gyakorlását uralkodóknak tekintette, és az apparátus működéséből hiányzott a demokratikus kontroll. A testület végrehajtója volt a felső vezetésnek. Sajnos, a káderpolitikában is a kiszolgáló típusú beosztottakat kereste és választotta ki. Az alulról jövő kezdeményezéseket saját érdekei szerint szűrte meg. A vezetés megmerevedett, rugalmatlanná vált, értelmiségellenessé lett, ugyanis nehezen viselte el a kezdeményezéseket. Egyebek között rámutatott arra, hiteles vezetők nélkül nem lehet hiteles programot megalkotni, és csak a hatalom eszközeivel képtelenség politizálni. Szorgalmazta a régi vezetői gárda leváltását, egy új csapat megválasztását.

Anderle Ádám hozzászólása után élénk vita kezdődött, többen éltek egyperces lehetőségükkel. Egyesek a programot hiányolták a felszólalók beszédéből, felhívták arra, hogy szóban is mondja el főbb pontjait a szerkesztőbizottsághoz írásban eljuttatott egyetemi anyagnak. Késérő Imre hat pontban foglalta össze az ifjúság követeléseit, többek között a tulajdonformák egyenlőségét, öntevékenységet, a Parlament szerepének fokozását, s a régi korlátokkal való leszámolást emlegette.

Pálmai Antal (Szeged)

Hozzászólásában a gazdaság és a politika összefüggéseire utalt, elmondotta, hogy a költségvetési hiány pótlására eddig csak a jó vállalatok eredményeinek megcsapolásával próbálkoztak. Erdemes lenne már végre a kiadások csökkentésével operálni. Ma nincsenek tabu témák a közéletben, a nyíltság jegyében érdemes lenne már végre a gazdasági kérdéseknél a kamara véleményét is figyelembe venni. Az utóbbi időben ezek elsikkadtak, csak a kormányzat akarata érvényesült. A fiskális poli

Grósz Károly és Vastagh Pál a szünetben

tika miatt vállalati stratégiák irreálissá válnak. Az oktatás szerepének átgondolására is feltétlenül szükség lenne, továbbra sincs elismert tudás Magyarországon, pedig a szakmai és általános műveltség tekintélyének visszaállítását aligha lehetne tovább halogatni.

Szünet után a délelőtti előző Koncz János bejelentette, hogy a felszólalásokat soroló bizottság döntését módosította, és ezzel megsértette az ügyrendet. Azért döntött így, hogy a felszólalók között a felsőoktatás is minél előbb képviselve legyen, és így kapott a besorolásnál korábban szót Anderle Ádám. Az elkövetett hibáért megértést kért a küldöttektől. Ezután a mandátumvizsgáló bizottság jelentését terjesztették be. Háromszáznégyenöt főt a tanácskozásra az alapszervezetek delegáltak, 73 pártbizottsági tag és 7 fegyelmi bizottsági tag korábban viselt tisztsége alapján vehet részt a megyei pártértekezleten, közülük 401-en tartózkodtak a teremben, 11 fő igazoltan maradt távol. Valamennyi megjelent küldött mandátuma érvényes volt.

Fritz Péter (Hódmezővásárhely)

A Csomieép kommunistáit képviselve elmondotta, hogy a beszámoló nem tükrözi a párttagság véleményét, mégis alkalmas volt arra, hogy felkeltse az érdeklődést és a vitakészséget. Miért nem tölti be a megye a gazdasági hid szerepét Magyarországon és Jugoszlávia között? — kérdezte. Az is ellentmondásos dolog, hogy nemzeti emlékhelyek építését megyei pénzből kell finanszírozni. Ellenérzéseket vált ki a párttagságban, hogy Csongrádot az országban csak Pol-Pot megyének titulálják. A még nagyobb büntudatérzés már elviselhetetlen lenne, ezért kell, hogy a megye az országos reformfolyamatnak egy jelentős tényezőjévé váljon. Erre jó esély van, hiszen itt kerültek először felszínre a feszítő problémák, és ez az önszerkesztés alapja lehet. A megye feladata a helyi igények képviselete és a közvetítő, koordináló szerep. Fokozódjon az alulról jövő kezdeményezések fogadókészége. A meglévő igen nagy szellemi kapacitást használják fel a változásokhoz.

Harmati Albert (Nagyménfőcsanak)

A falu és a város megkülönböztetése ellen szölt. Elmondotta, továbbra is hangulati tényező a falvakban a kereskedelmi ellátás. A kereskedelmi szakma elvesztette presztízsét. A bérlemlaradás szinte behozhatatlan. Romlottak a boltokban a munkakörülmények. Csak gyengébb képességű fiatalok jelentkeznek kereskedőnek. Figyelmeztető jelek vannak a háztáji gazdaságokban az állattartásban, a termelési

kedv romlására. A felszólaló utalt a gazdasági anarchia veszélyére. Felhívta a figyelmet a politikai vitakultúránk fejlesztésére. A bizalom megszervezése a későbbi eredmények függvénye.

Fábián György (Csongrád)

Szerinte a korábbiakhoz képest mérhetetlenül kritikus a mostani beszámoló. Viszont a javaslatokban már kevesebb a konkrétum. A gazdasági válság a bizalmi válság oka. Az etikai problémák a nyitottság hiánya miatt nőttek oly nagyra. Óriási hiba volt eddig az értelmiséget kihagyni a pártvezetésből. Most engedjük őket a vezetésbe. A megyei pártbizottságba területileg arányos képviseletet javasolt. Adakozásra szólította fel a küldötteket az örményországi földrengéskárosultak javára. A maga részéről egyhavi tagdíjának megfelelő összeget ajánlott fel. Bejelentését nagy taps fogadta.

Szoboszlai Zsolt (Hódmezővásárhely)

A hivatalos politika 30 éve nem vonja be az ifjúságot a politikai döntésekbe. Az ifjúság a reményét veszítette el, vele szemben pedig a párt a hitelt. Az MDF és a Fidesz az értelmiségi fiatalok legjobbjait tudja soraiba csábítani. Az MSZMP ifjúsággal szembeni elzárkózása a más pártokba való taszítás veszélyét hordja magában, pedig ifjúság nélkül nincs kibontakozás. A jelölt testületekben az ifjúság aránya kritikán aluli. A küldött nem értette azt sem, hogy a 25-ök levele a megyében miért nem kapott máig pártnyilvánosságot.

Szavazófülkék között a küldöttek

Ábrahám Lajos (Szeged)

A szegedi vasutas párttagok véleményét tolmácsolták. Nemcsak a kibontakozási jogi, hanem a hangulati garanciáinak megteremtését is szorgalmazta. Napjaink demokratizálási folyamatában szerinte a mindenben való szembenállás okot ad az aggodalomra. Felhívta a figyelmet arra, hogy a személyi változások önmagukban nem adják meg a változás garanciáját. Szükség lenne a döntések pontos végrehajtására. Az utólagos kritika leértékeli a pártnormákat, a türelmetlenségnek napjainkban sincs helye. A gondok megoldásának rendező bázisa a fegyelmezett munka lehet, a megye infrastrukturális adottságai rendkívül elmaradottak. Javasolta, hogy évente számoljon el a végrehajtó bizottság pártértekezlet előtt a végzett munkáról, a pártbizottságnak és a vb-nek ne legyen lehetősége titkolózásra, az új testület és a demokratizálódás folyamata a széles párttagság által ellenőrizhető legyen. Szölt arról is, hogy ő nem tud olyan tömegmegmozdulásról, amely a munkát szorgalmazta volna.

Elve az egyperces lehetőségével, Katona Péter felhívta az előtte felszólaló figyelmét arra, hogy a JATE hallgatói a több tudás érdekében rendeztek sztrájkot, s ezzel talán többet értek el, mint a párt tízeves tiszteletjes politikája. Kévevári József emlékeztetett arra, hogy ő a 25-ök egyikeként 30 pártalapszervezet képviseletében fogalmazta meg véleményét, ezért a régi megyei pártbizottságtól figyelemztetést kapott, szeretné, ha ez a testület a hátralevő rövid hivatali idejében ezt a figyelemztetést visszavonná.

Molnár Lajos (Teszöv)

A felszólaló tagja volt a szerkesztőbizottságnak, s a korábban hozzászólók által megfogalmazott kritikák realitását ismerte el. Elmondotta, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek jövőjével kapcsolatban manapság sok téves nézet lát napvilágot, ilyen a szövetkezetek esetleges szétesése. Ezek a földek felparcellázása. Ezek a nézetek nem veszik figyelembe az eddig elért eredményeket, ma is a megalakulás körülményeit

vitatják. A megyében tíz problémás szövetkezet van, ezek állami segítséggel elkerülhetik felszámolásukat. Nehezebben megoldható a bürokráciától való megszabadulás, a befizetési terhek csökkentése. Hagyni kellene, hogy igazi szövetkezeti munka alakuljon ki.

Szentpéteri János (Makó)

Az öt küldő pedagógusok képviseletében elmondotta, hogy tagtársai tenni-akarássra buzdítanak. Az állásfoglalás-tervezetben sok az általános megfogalmazás. A közelmúltban az állami és pártirányítás nem harmonikusan működött együtt, hanem harcolt egymással. A megyében diktatórikus irányítás érvényesült. A tévutak a kontrollnélkültség miatt juthattak ilyen messzire. Hiányos volt a pártellenőrzés. Gond volt a megye felelősségével. Szeged sikere elhomályosította más város gondjait. Kérte a küldött az állami és politikai vonalon a káderutánpótlás gyors átvizsgálását.

Lehmann István (megyei tanács)

A beszámoló apparátuskritikáját felületesnek minősítette. A megye szerepe ezekben a hónapokban átalakult. A Csongrád megyei tisztségviselők és állami irányításban dolgozók olyan intézményt akarnak, amit esetleges megszüntetésekor a lakosság rövid időn belül újra létrehozna. Újra kell értékelni a párt és a tanács kapcsolatrendszerét is. Jó felvetésnek tartotta a tanács dolgozók lakóterületi párttagságának bevezetését. Így több közvetlen információhoz jutnának az apparátusban dolgozók. Ma nem lehet követni a pártvertikum különböző szintjeinek határozottmögét. A tényleges döntéseket a pártapparátus hozza és nem világos, hogy a határozatok mögött ki áll. A testületek ellenőrzési lehetősége csak formális. A megyei tanács elnökének általános helyettese nem értett egyet a pártértekezlet folyamatos mandátumával. A párttestületek tagjai az utóbbi időszakban túlzottan előkészített anyagokat kaptak és így kevesebb tere maradt az új gondolatoknak.

Szabó Jenő (Szeged)

A visszaszorított igazságerzet felszabadulása hozta felszínre az úgynevezett Csongrád megyei ügyeket. A pártvezetés magatartása felmérhetetlen károkat okozott ebben az időszakban. A következő időszakban feltétlenül pártegység kell, reformot akaró emberekkel. Politizáló párttá kell válni, és vissza kell nyerni az eltávolodottakat. Világos programmal, demokratikus meggyőzéssel. A választásoknál az etika fontosságát hangsúlyozta és nem a statisztikai módszer mindenhatóságát. Az új testület megválasztásánál csakis az alkalmasságot szabad szem előtt tartani. Amíg a gazdaságpolitika nem lesz piacorientált, addig az országban nem lesz kereskedelem, csak elosztás. Idehaza nem a munka szerinti bérezés, hanem a bérezés szerinti munka érvényesül. A középsszerűségről nehéz ki- törni, a kibontakozáshoz az élenjárókhöz kell csatlakozni. A tulajdon-, az ár- és a bérreformot rövid időn belül végre kell hajtani.

Szünet után Grósz Károly kért szót.

(Folytatás a 4. oldalon.)